ЯКІСНА ОЦІНКА КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ УКРАЇНИ

Івченко А.Г., *radchenko80@i.ua*
Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д. Моторного

Сучасні умови підтверджують, що обмежені можливості залучення кредитних коштів також впливають на розвиток економіки держави. Активізація кредитування сприяє подальшому зростанню економіки, появі нових суб'єктів господарювання, збільшенню робочих місць, розвитку інфраструктури країни та ін., що створює основу для економічної стабільності. Але процес кредитування для банків супроводжується певними ризиками, одним з яких є ризик неповернення запозичених коштів [1, ст.75].

Імовірність дефолту клієнта визначають за фінансовим станом клієнтів, за яким поділяють фізичних осіб на 5 класів (1 – фінансовий стан високий, 2 – фінансовий стан добрий, 3 – фінансовий стан задовільний, 4 – фінансовий стан незадовільний, 5 - фінансовий стан критичний), а юридичних – на 10 класів (залежно від отриманого значення інтегрального показника фінансового стану боржника з урахуванням величини підприємства) [3].

За даними НБУ, станом на 31.12.2018 р., у портфелі кредитів фізичним особам найбільшу частку – 58,4 % кредитів було видано 1 класу боржника, до якого входять надійні позичальники з високим фінансовим станом. Але й значну частку – 38,1% становлять кредити, що були видані 5 класу боржника, який характеризується критичним фінансовим станом і несе великий ризик для банків. Що стосується кредитного портфелю юридичних осіб, станом на 31.12.2018 р., найбільша частка кредитів – 54,2 % належить до 10 класу боржника, що свідчить про велику ризикованість даних кредитів. Натомість 1 класу, який є найменш ризиковим було видано лише 4,7 %.

Отже, з наведених даних випливає, що найбільше надано кредитів як фізичним так і юридичним особам останнього класу боржників, які мають велике значення кредитного ризику. Можливо, така ситуація склалась за рахунок того, що у минулі роки позичальники, які отримали кредити у іноземній валюті, через значні коливання курсу автоматично стали боржниками з критичним фінансовим станом. Крім того, це може свідчити про те, що значну частку кредитів банки видають інсайдерам, а, відповідно до законодавства, такі позичальники відносяться до боржників з високим рівнем ризику. За таких умов, ефективність кредитного портфеля банку може бути досягнута шляхом результативного управління ним. Для цього банкам необхідно розробляти кредитну політику, яка буде спрямована на мінімізацію рівня ризику над можливою прибутковістю кредитної операції. Цьому сприятиме покращення інформаційного забезпечення у процесі оцінки кредитоспроможності позичальників за рахунок чого знизиться рівень ризиків кредитування і кредитного портфеля банків в цілому. [2, ст. 54].

Список використаних джерел

1. Дзюблюк, О. Механізм забезпечення якості кредитного портфеля й управління кредитним ризиком банку в період кризових явищ в економіці [Текст] / О.Дзюблюк //Журнал європейської економіки - 2010. - № 1. - С.108-125
2. Григораш, Т. Ф. Банківське кредитування в Україні: сучасний стан, основні проблеми та шляхи їх вирішення [Текст] / Т. Ф. Григораш, С. С. Пільгуй // Економічний простір. – №62. –2012. – С. 119-124.
3. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями// Постанова Правління Національного банку України 30.06.2016 № 351 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16

Науковий керівник: Радченко Н.Г., к. е. н., доцент